

jetková ať jiná, mohou býti dotčena opatřením mimosporného soudce. Zvláštního předpisu § 349 c. ř. s., daného jen pro řízení sporné, nelze tu použítí ani obdobně. Protože rekursní soud neprávem odmítl stížnost jen z tohoto důvodu, vysloviv, že nemá možnosti, by uvažoval o stěžovatelově oprávnění a o důvodnosti odepření výpovědi, bude se mu nyní i těmito otázkami obíratí.

Čís. 9531.

Objemné zápisky stran, obsahující mimo celé přednesy stran po stránce skutkové a průvodní také právní vývody, jest považovati za osnovy protokolů, jichž vložení do spisů jest zmatkem podle § 477 čís. 8 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv I 20/29.)

Žalobu o zaplacení peněžité pohledávky o b a n i ž š í s o u d y zamítly. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů, jakož i ústní jednání jim předcházející včetně ústního jednání ze dne 5. února 1927 jako zmatečné a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Procesní soud první stolice zásadně neprotokoloval obsah nového přednesu stran k stavu věcí se vztahujícího a průvodní prostředky o tom nabízené, nýbrž přímo nařizoval stranám anebo připouštěl, by o tomto novém přednesu založily zápisky. Tyto však neodpovídají předpisu § 265 c. ř. s., neboť obsahují mimo celé přednesy stran po stránce skutkové a průvodní také právní vývody a mimo to nejsou stručné, nýbrž jsou to objemné spisy o 6, 7, 8 a 11 stránkách. Úhrnem obsahují tyto zápisky 46 stran, kdežto ostatní obsah ústního jednání kromě výsledku průvodního řízení jest sepsán na 8 stranách. Takové zápisky jest však považovati za osnovy jednacích protokolů, jež podle předpisu § 210 druhý odstavec c. ř. s. nesmějí býti přijímány, a poněvadž byly vloženy do spisů, jest to důvodem zmatečnosti podle čís. 8 § 477 c. ř. s., k němuž třeba přihlížeti z povinnosti úřední podle předpisu § 494 a 513 c. ř. s. Podle § 510 c. ř. s. bylo proto uznati, jak se stalo.

Čís. 9532.

Nárok osob pozůstalých po usmrceném proti škůdci jest posuzovati výlučně podle § 1327 obč. zák.

Manžel nemůže se domáhati na tom, jehož vinou byla manželka usmrcena, náhrady škody z důvodu, že mu bezplatně obstarávala domácnost a že mu poskytovala pravidelně peněžité příspěvky.

Manžel nemá ze zákona proti manželce nárok na výživné.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv I 548/29.)

Žalobcova manželka byla usmrcena motocyklem žalovaného. Žalobu o náhradu škody placením 200 Kč měsíčně odůvodnil žalobce takto: Usmrcená manželka byla jedinou podporou žalobce v jeho vysokém stáří 68 roků, obstarávala sama a bezplatně veškeré práce v jeho domácnosti, zejména mu vařila, prala, vykonávala veškeré nákupy a jiné služby v domácnosti a vůbec konala vše, čeho k vedení domácnosti jest zapotřebí. Mimo to vydělávala si posluhami a podobně nejméně 30 Kč týdně a brala též chudinskou podporu od obce 30 Kč měsíčně. Veškeré tyto příjmy věnovala na potřeby v domácnosti a hlavně na potřeby žalobce, poněvadž sama velmi málo v domácnosti potřebovala, neboť jídlo a pod. opatřila si při posluhách. Vše to žalobci její smrtí ušlo, zejména tudíž její bezplatná pracovní síla a peněžitě příspěvky 30 Kč týdně (výdělek) a 30 Kč měsíčně (chudinská podpora) a škoda mu tím vzniklá činí nejméně 200 Kč měsíčně. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jest správné, že zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. praví v § 1, že osoby tam uvedené ručí při usmrcení podle § 1327 obč. zák., a že v § 7 stanoví, že jeho ustanoveními nevylučují se rozsáhlejší ručení, jež plynou z předpisů všeobecného zákona občanského nebo z jiných zákonů. Než dovoláváním se ustanovení § 7 zákona nemůže žalobce odůvodniti nárok žalobní. Ustanovení §§ 1327 obč. zák. ve svém původním zdánlivě jasném doslovu bylo soudci v praxi různě vykládáno. Kdežto jedni hájili názor, že všeobecný předpis § 1295 obč. zák. stanoví jen škůdcovu povinnost k náhradě škody proti osobám, jež byly poškozujícím činem bezprostředně zasaženy, a § 1327 obč. zák. rozšiřuje okruh osob oprávněných k nároku na náhradu škody na určité osoby poškozené nepřímou a stanoví tudíž výjimku z pravidla § 1295 obč. zák., takže nedovoluje širší výklad, vycházeli druzí z názoru opačného, že se ustanovení § 1295 obč. zák. týká i osob nepřímou poškozených a že se tudíž § 1327 obč. z. zmiňuje jen o zvláštním použití zásady §§ 1295, 1311 obč. zák., podle níž přísluší nárok na náhradu škody všem osobám, ať přímo, ať nepřímou poškozeným. Tyto protichůdné názory byly plenisimárním usnesením bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 10. března 1909 Rv V 2494/8 (číslo 189 knihy judikátů) uvedeny na pravou míru. Ze vzniku § 1327 obč. zák. vyvozuje toto usnesení, že bylo úmyslem zákonodárce, by okruh osob oprávněných jinak podle všeobecných zásad k nároku na náhradu škody, jež jim nepřímou vzešla z usmrcení člověka, byl omezen, a to zásadně na osoby, jimž usmrcený podle zákona byl povinen výživou, a soudí tudíž, že z usmrcení člověka mohou právem vznést nárok na náhradu škody jen pozůstalí, o jichž výživu měl se usmrcený starati. Podle zprávy doprovázející návrhy na úpravu § 1327 obč. zák. třetí dílčí novelou, byla zásada projevená v onom plenisimárním usnesení přijata a v souhlasu se stanoviskem, jež zaujal zákon o pojištění dělníků proti podnikovým úrazům (§ 7 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z r. 1888) vytýčen slovy »pozůstalí, o jichž výživu měl se usmrcený starati« v § 165 III. dílčí novely k obč. zák. nejen okruh oprávněných osob, nýbrž i rozsah požadovatelné náhrady. Podle občanského zákona v nynějším doslovu náleží tedy v případě usmrcení

člověka jen pozůstalým, jimž usmrcený byl ze zákona povinen výživou, nárok na náhradu škody, a to jen v rozsahu této povinné výživy. Podle toho nemůže žalobce platně opíratí svůj nárok o všeobecné ustanovení § 1295 obč. zák. Nárok žalobní jest posuzovati výhradně podle ustanovení § 1327 občanského zákona. Při správném výkladu tohoto ustanovení, shora uvedeném, jest nárok žalobcův nepřípustný i subjektivně i objektivně. Žalobce neměl proti své manželce Marii, vinou žalovaného usmrcené, zákonný nárok na výživu. Opačný názor odvolatelův jest nesprávný. Ani ustanovením § 44 obč. zák. ani ustanovením § 92 téhož zák., nelze jej odůvodniti. Kdežto v § 91 obč. zák. ukládá se manželu jako zvláštní povinnost, by se staral o výživu manželky, neobsahují ani § 44 obč. zák., který stanoví všeobecné závazky manželů, ani § 92 obč. zák., který mluví o zvláštních povinnostech manželky proti manželu, ustanovení, že se manželka má starati o výživu manžela, z čehož vyplývá, že zákonodárce tuto povinnost manželce uložití nechtěl. Žalobou domáhá se žalobce náhrady toho, co mu smrtí jeho manželky ušlo, totiž její síla pracovní a její peněžité příspěvky pravidelně mu poskytované. Nežádá tedy, jak v odvolání zdůrazňuje, náhradu za zákonnou výživu. Než nárok na náhradu škody jiné, než která vznikla zánikem výživy, kterou byl usmrcený ze zákona povinen třetím osobám, proti škůdci nepřísluší, zejména nepřísluší nárok na náhradu škody prací a příspěvků, které bezplatně konala usmrcená ve prospěch žalobce.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Po právní stránce vytýká dovolatel právnímu posouzení věci soudem dovolacím totéž, co vytýkal v odvolání rozsudku soudu první stolice, že nárok na náhradu škody podle obsahu žaloby a podle přednesu v první stolici opřel především o předpis § 1295 obč. zák. a že jeho nárok nemá posuzován býti jen s hlediska § 1327 tohoto zákona. Soud odvolací v napadeném rozsudku uvedl a správně odůvodnil, proč v souzeném případě v úvahu přijíti může jen ustanovení § 1327 obč. zák. Poněvadž vývody dovolání nejsou způsobilé, by vyvrátily nebo seslabilily správnost důvodů uvedených v napadeném rozsudku pro tento právní názor, jest dovolatele odkázati především na tyto důvody. Poukaz dovolatelův na rozhodnutí tohoto soudu uveřejněné pod čís. 386 sb. n. s. nemá významu, poněvadž v onom případě nárok na náhradu za pracovní sílu, která ušla žalobci úmrtím jeho manželky, uznán byl jen proto, že podle stavu věci tam zjištěného nešlo o škodu vzniklou žalobci tím, že mu jeho manželka nebude moci poskytovat výživu, nýbrž o samostatný nárok, odlišný od poskytování výživy. V tomto případě tvoří však podle obsahu žaloby a podle přednesu žalobce v první stolici náhrada požadovaná za to, co mu smrtí jeho manželky uchází, část žalobcovy výživy, což patrně z toho, že se žalobce domáhá na žalovaném jednotného měsíčního důchodu 200 Kč za veškerou škodu ze smrti jeho manželky a na odůvodnění tohoto jednotného nároku uvádí, že jeho usmrcená manželka byla jedinou

jeho podporou ve vysokém stáří 68 let, že obstarávala sama a bezplatně veškeré práce v jeho domácnosti, zejména že mu vařila, prala, vykonávala veškeré nákupy a jiné služby v domácnosti a že vůbec konala vše, čeho k vedení domácnosti jest potřebí, a že veškeré své příjmy věnovala na potřeby jeho domácnosti, hlavně na jeho potřeby. Posoudily proto soudy nižších stolic v tomto případě věc správně, dospěvše z tohoto žalobcova přednesu k úsudku, že se žalobce domáhá na žalovaném náhrady škody na výživném, jež mu smrtí jeho manželky ušlo, poněvadž podle přednesu žalobcova také bezplatné obstarávání jeho domácnosti podřaditi jest pod pojem jeho výživy. Dovolání žalobcovo v tomto směru není proto opodstatněné. Rovněž tak jest tomu se žalobcovým dovoláním ohledně otázky, zda zemřelá jeho manželka měla zákonnou povinnost ho vyživovati. Soud odvolací v souhlasu se soudem prvé stolice zodpověděly otázku tuto záporně a soud dovolací shledává také v tomto směru úsudek soudu odvolacího správným. Opačný v dovolání hájený názor nemá opory ani v § 44 ani v § 92 obč. zák., jak soud odvolací v napadeném rozsudku uvedl a správně odůvodnil, a stačí proto k vyvrácení vývodů dovolatelových poukázati na správné, stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku.

Čís. 9533.

Pojišťovací smlouva.

Bylo-li pojištěno několik skupin věcí tak, že pro každou skupinu bylo stanoveno zvláště i pojistné, nemá nesprávný údaj pojištěncův ohledně jedné skupiny vliv na platnost pojišťovací smlouvy ohledně ostatních skupin. Nesprávný údaj ohledně některých věcí určité skupiny má vliv na platnost pojišťovací smlouvy ohledně celé skupiny.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv I 582/29.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny nemovitost i svršky proti požáru. Pravoplatným trestním rozsudkem bylo zjištěno, že žalobce sdělil zástupcům pojišťovny vyšetřujícím škodu proti pravdě, že shořely svršky v ceně 6.515 Kč. Žalobu o výplatu pojistného za vyhořelou nemovitost a za shořelé svršky procesní soud prvé stolice zamítl. **Důvody:** Článek 18 všeobecných pojišťovacích podmínek stanoví povinnost pojistníkovu dovoliti pojišťovateli všechna šetření, jichž jest třeba k zjištění pojistné příhody, nebo rozsahu plnění pojišťovatele, dáti mu jakékoliv k tomu účelu potřebné vysvětlení, předložiti mu obchodní knihy atd. a předložiti seznam věcí, které při dostavení se pojistné příhody byly v místnosti pojištění, byly zničeny, nebo se ztratily a které buď poškozené, nebo nepoškozené byly zachráněny, a to odděleně podle jednotlivých položek pojistky, zároveň s udáním jejich ceny v době, kdy nastala příhoda pojistná s tím, že veškerá písemná i ústní udání, která pojistník pojišťovateli za vyšetřování škody učiní, musí učiniti správně a úplně. Článek 19. poj. podm. stanoví, že, poruší-li pojistník některou z těchto povinností, ztratí prá-